

PLAN ANUAL DE ORIENTACIÓN

DEPARTAMENTO DE ORIENTACIÓN

CURSO 2024/2025

Tabla de contenido

1. INTRODUCCIÓN	2
1.1. Marco legal.....	3
1.2. Xustificación baseada no contexto	5
Características do contorno e do centro	5
2. OBXECTIVOS	9
2.1. Obxectivos xerais.....	9
2.2. Obxectivos específicos	9
3. PLANIFICACIÓN XERAL E DEFINIÇÃO DE ACCIÓNS PRIORITARIAS.....	11
3.1. Apoio ao proceso de ensino-aprendizaxe.....	11
3.2. Potenciación da acción tutorial	13
3.3. A orientación académico-profesional.....	15
4. ESTRATEXIAS DE INTERVENCIÓN	18
5. RECURSOS	19
5.1. Recursos humanos	19
5.2. Recursos materiais.....	20
5.3. Recursos organizativos	20
6. TEMPORALIZACIÓN	21
1º trimestre.....	21
2º trimestre.....	22
3º Trimestre.....	22
7. AVALIACIÓN	24

1. INTRODUCCIÓN

Co presente plan preténdese deseñar a orientación dos alumnos/as e do centro seguindo un proceso coherente ó longo da vida escolar contribuíndo dende o departamento á consecución dos obxectivos educativos como meta xeral.

No plan anual atenderase o seguimento do alumnado ao longo dos distintos niveis e etapas educativas que se imparten no propio centro e no adscrito, prestando especial atención á coordinación entre as ensinanzas de educación infantil, primaria e secundaria.

A orientación desde o punto de vista do alumnado aparece como un dereito que ten que concretarse nun conxunto de servizos e actividades que o sistema educativo debe ofrecer. O eixo básico do seu desenvolvemento constituiríao a función titorial.

Considerando o contexto anterior, cabe dicir que, xunto a outras funcións da intervención educativa, o labor preventivo garante ao longo do tempo a seguridade de conseguir cotas máis elevadas de calidade educativa, polo que os profesionais deste campo somos conscientes da importancia de posibilitar recursos persoais e materiais que fagan posible a posta en marcha de programas preventivos.

Asumimos o chamado enfoque por programas no que a organización das tarefas resposta a unha definición explícita de obxectivos, que ordena plans que especifican qué se vai facer, cómo se vai facer, cándo e porqué, así como cales serán os recursos, instrumentos e criterios de avaliación.

As intervencións en orientación educativa deben estruturarse en todos e cada un dos niveis do sistema (titoría, Departamento de Orientación e Equipo de Orientación Específico), seguindo un enfoque de programas no que destacan os seguintes trazos fundamentais:

1.- Esta baseado nun traballo de equipo onde todos e cada un dos membros conta cunha misión concreta, definida a partir de plans específicos de actuación.

2.- Concrétase en plans que especifican claramente os seus obxectivos, metodoloxía, actividades, recursos, etc.

3.- Inclúe un sistema de avaliación, preferentemente continua, que permita valorar a efectividade do programa e tomar decisións para a súa mellora.

Esta organización de tarefas require un modelo xeral de planificación que implica a avaliación das necesidades, unha planificación de obxectivos, a posta en marcha do programa, así como avaliación do mesmo.

1.1. Marco legal

Este plan de Orientación está fundamentado, entre outros, nos seguintes textos legais:

A **nivel estatal**, hai que facer referencia ás seguintes disposicións:

- ❖ Lei Orgánica 2/2006, do 3 de maio, de Educación.
- ❖ Lei Orgánica 3/2020, del 29 de diciembre, pola que se modifica a Lei Orgánica 2/2006, de 3 de maio, de Educación. No seu Título Preliminar, artigo 1º, recollen os principios da educación entre os que se atopa a orientación educativa e profesional dos estudantes como medio necesario para o logro dunha formación personalizada, que propicie unha educación integral en valores, destrezas e coñecementos.
- ❖ Real Decreto Legislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei Xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión (Deroga a LISMI).
- ❖ Lei 6/2022, do 31 de marzo, de modificación do texto refundido da Lei Xeral de Dereitos das Persoas con Discapacidade e de inclusión social, aprobado polo R.D.Legislativo 1/2013, do 29 de novembro, para establecer e regular a accesibilidade cognitiva e as súas condicións de esixencia e aplicación.
- ❖ Lei 10/2014, do 3 de decembro, de accesibilidade.
- ❖ Lei 4/2011 do 30 de xuño, de convivencia, participación, da comunidade educativa en materia de convivencia escolar.

A **nivel autonómico**, hai que facer referencia ás seguintes disposicións:

- ❖ Decreto 120/1998 que regula a orientación educativa e profesional. Ampliado pola Orde do 24 de xullo dese mesmo ano, establecendo no seu artigo 15º a estrutura do noso Plan de actuación.
- ❖ Circular 10/2010 da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa pola que se ditan as instrucións para coordinar as actuacións e establecer as accións prioritarias dos servizos de orientación educativa e profesional na Comunidade Autónoma de Galicia.
- ❖ Decreto 324/1996 polo que se aproba o Regulamento Orgánico dos Institutos de Educación Secundaria. (obxecto das nosas funcións de traballo).
- ❖ Decreto 374/1996 polo que se establece o Regulamento Orgánico dos Centros de Educación Infantil e Primaria. (ao contar con centro adscrito destas características).
- ❖ Decreto 8/2015, do 8 de xaneiro, polo que se desenvolve a Lei 4/2011 do 30 de

xuño, de convivencia e participación da comunidade educativa en materia de convivencia escolar.

❖ Decreto 229/2011 polo que se establece e regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da CCAA de Galicia.

❖ Orde do 8 de setembro de 2021, polo que se desenvolve o Decreto 229/2011 polo que se establece e regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da CCAA de Galicia nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei Orgánica 2/2006.

❖ Decreto 156/2022, do 15 de setembro, polo que se establecen a ordenación e o currículo da educación secundaria obrigatoria na Comunidade Autónoma de Galicia.

❖ Orde do 26 de maio de 2023 pola que se desenvolve o Decreto 156/2022, do 15 de setembro, polo que se establecen a ordenación e o currículo da educación secundaria obrigatoria na Comunidade Autónoma de Galicia e se regula a avaliación nesa etapa educativa.

❖ Decreto 157/2022, do 15 de setembro, polo que se establecen a ordenación e o currículo do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia.

❖ Orde do 26 de maio de 2023 pola que se desenvolve o Decreto 157/2022, do 15 de setembro, polo que se establecen a ordenación e o currículo do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia e se regula a avaliación nesa etapa educativa.

❖ Decreto 85/2007, do 12 de abril, polo que se regula o Observatorio Galego de Convivencia Escolar.

❖ Resolución de 20 de xullo de 2023, da Dirección Xeral de Ordenación e Innovación Educativa, pola que se establece a **Rede de Acompañamento e Orientación persoal e familiar de Galicia** (RAOGAL), creada con carácter experimental ao amparo da resolución do 14 de xuño de 2021 da Secretaría Xeral de Educación e Formación Profesional para o curso 2023-2024.

❖ Resolución do 23 de maio de 2024, da Dirección Xeral de Ordenación e Innovación Educativa, pola que se ditan instrucións para o desenvolvemento das ensinanzas de educación infantil, educación primaria, educación secundaria obrigatoria e bacharelato no curso académico 2024/25.

❖ Orde do 12 de abril de 2024 pola que se aproba o calendario escolar para o curso 2024/25 nos centros docentes sostidos con fondos públicos na Comunidade Autónoma de Galicia.

1.2. Xustificación baseada no contexto

Antes de sinalar uns obxectivos para o plan de orientación, temos que analizar o noso contexto educativo, para así poder dar unha resposta o máis axustada posible á realidade. Esta avaliación de necesidades constitúese na primeira fase da intervención orientadora no modelo de programas. Unha realidade da cal debemos de coñecer as necesidades sentidas e polo tanto explícitas do centro e como non, teremos de desentrañar aquelas que están implícitas, que non son sentidas polo tanto, pero que denotan unha necesidade de intervención.

Para que o noso plan de intervención do D.O. sexa efectivo, é preciso coñecer os aspectos seguintes:

1. Contexto sociocultural e económico: recursos educativos, asistenciais, e sociais da zona.
2. Contexto físico-xeográfico: rural, urbano (no centro, na periferia, etc.).
3. Centro: tipo de profesorado, alumnado, oferta educativa.
4. D.O.: membros, funcións, localización espacial, equipamento do D.O..

Características do contorno e do centro

O I.E.S. sitúase no concello de Oleiros e a realidade socioeconómica e demográfica de Oleiros está moi condicionada pola proximidade da cidade de A Coruña xa que forma parte da súa área metropolitana xunto cos concellos de Cambre, Culleredo, Carral e Arteixo.

A pesar de estar separados pola ría, as relacións entre A Coruña e Oleiros sempre foron estreitas, comunicándose no pasado ambos municipios por mar ou polo "Camiño Real de Castela" que cruzaba a ría pola ponte medieval de O Burgo. A comunicación viuse potenciada a principios deste século coa construción da Ponte do Pasaxe.

Poboación

A poboación de Oleiros experimentou un notable incremento nos últimos anos, o que contrasta coas baixas taxas de natalidade. Trátase, por tanto, dun crecemento debido principalmente á inmigración e sobre todo persoas pertencentes a un clase económica e cultural medio-alta. O feito de que actúe como foro de desconxestión da cidade de A Coruña axuda a explicar este despegue demográfico. O incremento da densidade de poboación foi tan alto que o municipio na súa globalidade podería pasar a ser cualificado como semiurbano, aínda que sobreviven zonas tipicamente rurais. A unidade demográfica e social en Galicia é a "Parroquia".

Varias parroquias constitúen un "Municipio" que lles dá unidade administrativa. O Municipio de Oleiros está formado por nove parroquias: Dexo, Dorneda, Iñás, Liáns, Maianca, Nós, Oleiros, Perillo e Serantes. Cada parroquia está constituída por varias unidade singulares de poboación

denominadas "Aldeas", que chegan a ser 92 no municipio de Oleiros, existindo, ademais, numerosas casas illadas.

Esta dispersión de poboación é típica en Galicia pola súa configuración xeográfica, ao que se engade o minifundismo agrario. A parroquia máis poboada é Perillo (onde se asenta o I.E.S., máis de ¼ da poboación municipal), sendo tamén a que experimentou un maior crecemento de poboación. Esta parroquia pode ser considerada semiurbana. O feito de terse convertido nunha importante zona turística, polo atractivo do seu campo e praias, provoca un considerable aumento de poboación nos meses de verán, especialmente en Agosto. Ademais moitos coruñeses teñen a súa segunda residencia neste municipio. O concello conta cunha poboación total de máis de 30.000 habitantes.

Actividades económicas

Tradicionalmente a poboación deste municipio dedicábase a actividades laborais do sector primario, dada a riqueza pesqueiro-marisqueira das súas costas e a boa produtividade das súas terras. Pero na actualidade estase producindo unha progresiva terciarización, alcanzando unha especial forza o sector servizos en detrimento dos sectores secundario e primario. Así pódese apreciar un alto grao de concentración de servizos de hostalería nos núcleos costeiros como Santa Cristina.

Nas décadas dos anos 60 e 70 instaláronse ao longo da estrada N-VI (Madrid- A Coruña) a maior parte das escasas industrias existentes no municipio: formigón, pensos, metalgráficas... así como obradoiros, almacéns e algunhas instalacións comerciais (automóbiles, mobles...).

O centro: I.E.S. Xosé Neira Vilas

O I.E.S. Xosé Neira Vilas conta cun cadro de persoal de **39 docentes**, dos cales a maior parte ten destino definitivo no centro. O nº de alumnado por cursos é o seguinte:

1º ESO A: 30 alumnos/as	4º ESO A: 30 alumnos/as
1º ESO B: 30 alumnos/as	4º ESO B: 25 alumnos/as
2º ESO A: 25 alumnos/as	4º ESO C: 23 alumnos/as
2º ESO B: 24 alumnos/as	1º BACH A: 20 alumnos/as
2º ESO C: 22 alumnos/as	1º BACH B: 29 alumnos/as
3º ESO A: 27 alumnos/as	2º BACH A: 22 alumnos/as
3º ESO B: 27 alumnos/as	2º BACH B: 17 alumnos/as
3º ESO C: 30 alumnos/as	
TOTAL alumnado: 382	

O alumnado NEAE recibirá as MAD ordinarias e extraordinarias en función do caso recollidas na Orde do 8 de setembro do 2021 de atención á diversidade mencionada e será función da XDO velar polo cumprimento do seguimento das pautas recollidas a nivel de aula nos Protocolos da Consellería en función de cada tipo de NEAE.

O instituto dispón de:

- Gimnasio
- Pistas deportivas
- 2 Aulas de informática
- Aula de música
- Aula de debuxo
- Taller de tecnoloxía
- Laboratorio de bioloxía
- Laboratorio de física
- Laboratorio de química
- Biblioteca
- Despachos de Dirección
- Zona de administración
- Departamentos didácticos e de orientación
- Salón de actos

Organización do departamento de orientación

Para o presente curso o Departamento de Orientación do IES Plurilingüe Xosé Neira Vilas estará composto polos seguintes membros:

MEMBROS	CARGO
Marta Dopico Vázquez	Xefa do D. de Orientación do CEIP Ramón María del Valle Inclán
Maria José Deive Deive Rejo	Mestra de Pedagogía Terapéutica
Mercedes López-Mayán Navarrete	Profesora do ámbito lingüístico-social
Laura Fernández Villarino	Profesora do ámbito científico-tecnolóxico
Beatriz Hermida Sánchez	Xefa do Departamento de orientación IES Xosé Neira Vilas.

O contexto de actuación será o que se refire ao propio centro e ao centro adscrito, fixéndose as seguintes reunións:

- As reunións semanais de departamento, coa mestra de Pedagogía Terapéutica, para a coordinación na atención ás necesidades educativas especiais do alumnado están establecidas os **luns de 09:20 h. a 10:10 h.**
- Trimestralmente realizarase a reunión con todos os membros do departamento, incluído a orientadora do centro adscrito.

2. OBXECTIVOS

Os obxectivos propostos nacen das necesidades do centro que coñecemos con anterioridade a través da detección de necesidades.

2.1. Obxectivos xerais

- ❑ Favorecer o desenvolvemento psicosocial e unha resposta educativa axustada as necesidades dos alumnos do centro educativo.
- ❑ Implicar as familias nas actividades do centro, creando canles de comunicación e intercambio priorizando as novas tecnoloxías.
- ❑ Fomentar a cooperación coas distintas institucións do entorno, utilizándoo a súa vez como recurso educativo.
- ❑ Desenvolver accións formativas para o profesorado, que faciliten a coordinación docente.
- ❑ Potenciar a apertura do centro á comunidade, en sentido extenso (zona), utilizando as posibilidades que nos ofrece as novas tecnoloxías para establecer canles de colaboración.

2.2. Obxectivos específicos

Obxectivos relacionados co departamento de orientación

- ❑ Adquirir material psicopedagóxico para o D.O..
- ❑ Elaborar o plan anual e actuación do departamento de orientación.
- ❑ Elaborar a memoria do departamento.
- ❑ Desenvolver formas de participación e colaboración cós outros D.O. dos centros educativos da zona.

Obxectivos relacionados co centro

- ❑ Asesorar para a elaboración do proxecto educativo e as programacións didácticas.
- ❑ Colaborar na elaboración dun modelo para o plan específico de reforzo para alumnado con materias pendentes que se incluírá na aula virtual no curso de funcionamento interno
- ❑ Colaborar na elaboración dun modelo para o plan específico de reforzo para alumnado repetidor que se incluírá na aula virtual no curso de funcionamento interno
- ❑ Colaborar coa xefatura de estudos na elaboración dun guión con aspectos a desenvolver na reunión inicial de cada titora ou titor coas familias do seu alumnado
- ❑ Asesorar na elaboración das Adaptacións Curriculares utilizando como ferramenta de traballo a aplicación PROENS.
- ❑ Colaborar co equipo de convivencia e mediación do centro.

- Coordinación e seguimento dos casos nos que se solicita a intervención da responsable de UACO.

Obxectivos relacionados co alumnado

- Realizar a avaliación psicopedagóxica así como o posterior informe de avaliación psicopedagóxica, dos alumnos con necesidades educativas especiais, e participar no desenvolvemento das posibles medidas que requiran.
- Dar información de cara á avaliación inicial do alumnado que se atope en situación especiais.
- Intervir na detección precoz de necesidades educativas.
- Propiciar un desenvolvemento vocacional óptimo dos nosos alumnos.

Obxectivos relacionados co profesorado

- Dinamizar a función titorial, facilitando os recursos e materiais necesarios. **A este respecto, esta labor vese dificultada pola inexistencia de reunións de titores por niveles da ESO.**
- Asesorar ó profesorado no deseño e implementación das medidas de atención á diversidade.
- Propiciar accións de traballo, coñecemento e colaboración cos pais e nais do alumnado.

Obxectivos relacionados cos pais e nais

- Potenciar as relacións entre os pais e nais e: o profesorado-titor, o profesorado das distintas áreas e o profesorado de apoio (no caso de familias con fillos con necesidades educativas especiais).
- Asesorar ós pais e nais de forma tanto presencial, telefónica como vía email.
- Dar a coñecer os distintos recursos do medio: axudas, bolsas, asociacións, bibliotecas, polideportivos, etc.; que lle poden servir de gran axuda sobre todo as familias en situación de risco social.

Obxectivos relacionados coa contorna

- Potenciar unha comunicación máis fluída co terceiro nivel da orientación: o E.O.E.
- Favorecer a apertura do centro ó entorno: mediante a difusión de experiencias, os intercambios de información con outros centros, a oferta de actividades do centro ó medio, etc.
- Crear lazos de cooperación coas institucións do entorno: Concello, Servizo Galego de Colocación, Oficina de Emprego...

3.1. Apoio ao proceso de ensino-aprendizaxe

Como a escolaridade obrigatoria é ata os dezaseis anos, isto supón adoptar unha organización que asegure e posibilite unha formación básica que responda ás características de todos os alumnos/as. O Departamento de Orientación colaborará no axuste da axuda pedagóxica ás diferentes necesidades do alumnado, ben sexa a través da intervención directa ou ben facilitando recursos e estratexias que incidan nos ámbitos que, interrelacionados cos procesos de ensino e aprendizaxe, manifestan a diversidade, tales como son a capacidade para aprender, os estilos de aprendizaxe e os intereses dos/as alumnos/as.

As accións prioritarias son as seguintes:

- Asesoramento e colaboración nas tarefas xerais do centro:
 - Fomentar a cooperación de toda a comunidade educativa nas actuacións orientadoras.
 - Asesorar e colaborar co profesorado e equipo directivo na actualización e elaboración dos distintos documentos que integran o Proxecto Educativo do Centro.
 - Participar na Comisión de Coordinación Pedagóxica, prestando asesoramento en aspectos psicopedagóxicos e metodolóxicos, especialmente:
 - Medidas de atención á diversidade: reforzos, desdobres, Adaptacións Curriculares, Programas de Mellora da aprendizaxe e do rendemento, apoios para a integración do alumnado de etnia xitana e marxinal.
 - Posta en marcha do Plan de Acción Titorial.
 - Desenvolvemento do Plan de Orientación Académico-Profesional.
 - Asesorar ós equipos docentes e equipo directivo en temas de avaliación, promoción e titulación; posibles consecuencias para o alumnado das correspondentes decisións e opcións académico-profesionais que delas se derivan.
 - Colaborar con outras institucións solicitando o desenvolvemento de plans e programas específicos de carácter formativo-preventivo para o alumnado dos distintos niveis.

- Asesoramento e colaboración cos departamentos didácticos e co profesorado:
 - Asesorar ó profesorado no que atinxe a:
 - Medidas de atención á diversidade
 - Alumnado con n.e.a.e.
 - Criterios de avaliación e promoción do alumnado
 - Posta en marcha de programas específicos
 - Opcións académico-profesionais do alumnado
 - Colaborar co profesorado-titor na avaliación inicial do alumnado que comeza a súa escolarización, e levar a cabo as avaliacións psicopedagóxicas que se consideren pertinentes.
 - Participar na recollida e actualización de datos sobre o alumnado con n.e.a.e. e sobre as medidas de atención á diversidade que se están levando a cabo no centro (reforzos, desdobres, adaptacións curriculares, grupo de adquisición de linguas).
 - Solicitar a colaboración do profesorado na posta en marcha dos programas e plans de actuación deseñados ou propostos dende o Departamento de Orientación.
- Co alumnado:
 - Potenciar a orientación para todo o alumnado, prestándolle un apoio axustado ás súas características e necesidades específicas. Para elo será preciso coordinar as actuacións do profesorado de apoio ó alumnado con n.e.a.e., profesorado da aula de referencia e departamentos didácticos.
 - Realizar a valoración e seguimento do alumnado con necesidade específica de apoio educativo elaborando, cando proceda, o correspondente informe psicopedagóxico.
 - Mellorar a acollida ó alumnado inmigrante, dotándoo dos apoios que sexan precisos para favorecer a súa integración escolar.
 - Facilitar a integración no centro do alumnado de etnia xitana.
 - Atender as demandas de orientación individual que se presenten.
- Coas familias:
 - Orientar ás familias de xeito individual ou colectivo para que asuman responsablemente educación dos fillos.

- Proporcionarlles información e asesoramento ás familias do alumnado con necesidade específica de apoio educativo.
- Dar a coñecer ás familias o sistema educativo e as posibilidades académicas e profesionais do alumnado.
- Implicalas en actividades de reforzo e apoio da aprendizaxe.
- Intercambiar información sobre os seus fillos/-as.
- Cooperar na relación profesorado-titor/familia para a solución de problemas.
- Colaborar e promover a cooperación entre as familias e o centro para unha mellor eficacia e coherencia na educación do alumnado.
- Promover a implicación das familias na vida do centro.

3.2. Potenciación da acción titorial

Compre sinalar que a acción titorial non sería un ámbito en si mesma senón máis ben o nivel de orientación mediante o cal se canalizan a maioría das accións orientadoras no noso centro educativo, aínda cando existan actividades específicas fora da actividade da aula ordinaria. A intervención no ámbito titorial forma parte da función docente e, en certa medida, identifícase con ela. Dende unha perspectiva educativa, a titoría debe incorporar aqueles elementos que van máis alá do puramente académico e que poden axudar ó desenvolvemento de proxectos de vida máis autónomos e responsables. Aínda que todo o profesorado na súa propia tarefa docente implicitamente desenvolve a función titorial, esta queda representada na figura do titor/a, sendo o Departamento de Orientación un medio de asesoramento para apoiar as accións referentes a esta competencia.

O Plan de Acción Titorial (P.A.T.) é fundamental nunha etapa educativa como a ESO, posto que neste período dáse unha maior diversidade do alumnado, o cal plantexa unha problemática de adaptación e de integración persoal e escolar. No Bacharelato a acción titorial non é menos importante pero ten un carácter diferente polas necesidades especiais dos alumnos e polas características da etapa na que se atopan. Se ben abordará os mesmos aspectos que na ESO aínda que incidindo máis na acción titorial individualizada.

O desenvolvemento da acción titorial debe abordar os seguintes aspectos:

1. Coñecemento e seguimento persoal do/a alumno/a través de actividades de coñecemento das súas aptitudes, capacidades, motivación, grado de responsabilidade...

Este coñecemento constituirá o punto de partida para, en colaboración co resto de profesores/as e do DO, deseñar estratexias que permitan incidir na mellora do desenvolvemento persoal e no rendemento académico.

2. A relación co grupo-clase: actividades que permitan lograr un clima adecuado de aula, a cohesión do grupo e posibilidades de participación nas decisións de aula.
3. A relación coas familias: a través de reunións periódicas ó longo de todo o curso o/a titor/a deberá coñecer as expectativas das familias con respecto ós fillos e establecer actuacións coordinadas entre a familia e o centro.
4. A relación co equipo docente: débese procurar que exista unha proposta pedagóxica común por parte do equipo do grupo de alumnos/as, así mesmo o titor deberá coordinar as respostas educativas que cada docente aporte dente as súas distintas programacións. Coordinar a avaliación inicial como un momento principal de detección de necesidades, así como de recollida de información sobre datos de alumnos que son importantes para dar a coñecer ó resto de profesores: historial académico, repetidores, absentismo escolar, expedientes disciplinarios, alumnado con medidas de atención á diversidade, incorporación tardía ao sistema educativo, etc.

As accións prioritarias son as seguintes:

a. Asesoramento e colaboración nas tarefas xerais do centro:

Colaboración, baixo a coordinación da xefatura de estudos, nos seguintes aspectos:

- Coordinación e desenvolvemento do Plan de Acción Titorial.
- Establecemento dos criterios e procedementos para a organización e funcionamento das titorías, concretar as liñas de actuación que os titores e titoras desenvolverán co alumnado de cada grupo, co equipo educativo e coas familias.

b. Asesoramento e colaboración co profesorado:

- Posibilitar a coordinación entre os titores/as dun mesmo nivel.
- Contribuír ó deseño e desenvolvemento da programación titorial.

- Colaborar no seguimento do proceso de ensino aprendizaxe por parte do equipo de profesores dun mesmo grupo para asegurar a coherencia e unidade da súa práctica educativa.
- Proporcionar ó profesorado-titor e resto do profesorado técnicas e estratexias para facilitar a realización de actividades, a relación cos alumnos, a coordinación co resto do profesorado e a intervención coas familias.
- Proporcionar información, documentación e asesoramento ó profesorado-titor que o demande para o desenvolvemento das tarefas de orientación e tutoría (guías, cuestionarios de datos iniciais, de adaptación académica, familiar social, de autorreflexión sobre hábitos e técnicas de estudo, programas para a mellora da convivencia, mellora da autoestima, habilidades sociais, etc.).
- Reunións periódicas de titores/as por niveis para coordinar a tutoría.
- Asesoramento e participación nas diferentes sesións de avaliación.
- Complementar, se é o caso, a intervención do titor/a coa familia dun determinado alumno/a.
- Propoñer ó profesorado titor programas específicos a desenvolver en colaboración con outras institucións.

b. Co alumnado:

- Favorecer a integración escolar do alumnado no centro e no grupo-clase.
- Fomentar a súa participación nas actividades educativas escolares e extraescolares do centro.
- Promover a adquisición de hábitos de traballo e actitudes positivas cara o estudo que favorezan a aprendizaxe autónoma.
- Potenciar a educación en valores como instrumento para mellorar a convivencia.
- Favorecer o seu desenvolvemento psicosocial a través de accións encamiñadas ó coñecemento de si mesmo, o desenvolvemento da autoestima e das habilidades sociais e á toma de decisións responsable respecto do seu futuro académico e/ou profesional.

b. Coas familias:

- Establecer canles de comunicación e intercambio de información coas familias.
- Orientalas de maneira individual e colectiva

3.3. A orientación académico-profesional

A orientación vocacional ten por obxecto axudar ó alumno a valorar e actualizar as súas preferencias académicas e profesionais para que poidan formular libre e responsablemente a súa

decisión persoal, que deberá concretar nun plan ou proxecto concreto de futuro. O proceso de toma de decisións, tendente á auto-orientación, será realizado polo propio alumnado, nunca por outros membros da comunidade educativa (pais/nais, profesores/as, titor/a, orientador) que si teñen, en cambio, a responsabilidade de ofrecerlle a orientación e información que precisen para levalo a cabo.

A orientación profesional será tratada en toda a E.S.O. de xeito progresivo, así nos cursos 1º e 2º incidirase no autoconñecemento e na aprendizaxe dos procesos de toma de decisións; e en 3º e 4º curso no coñecemento das alternativas que se lle presentan ao rematar a escolaridade obrigatoria.

No Bacharelato a orientación académica incidirá na toma de decisións de opcións académicas ao rematar a etapa así como na orientación sobre a proba ABAU. Así mesmo, teremos en conta que haberá alumnado que desexan incorporarse ao mundo laboral ao rematar esta etapa, polo que tamén teremos en conta a necesidade de orientarlles cara á consecución de emprego así como dos recursos existentes fóra do centro que se adican a orientación laboral.

O labor titorial deberá centrarse en profundizar no coñecemento das aptitudes, intereses e motivacións de cada alumno/a para axudarlle na toma de decisións sobre o seu futuro académico e profesional, a través dunha orientación directa e inmediata ó longo de todo o proceso formativo. A orientación académico e profesional será proporcionada de forma diversificada e individualizada, de acordo coas características e posibilidades do alumnado. Para acadar este obxectivo, os/as titores/as e o Departamento de Orientación poñerán en práctica estratexias encamiñadas a:

- Coñecemento do alumnado de si mesmo: intereses, aptitudes, condicións socio-familiares.
- Coñecemento por parte do alumnado das posibilidades que lle ofrece o sistema educativo, opcións e itinerarios académico e profesionais.
- Coñecemento por parte do alumnado da realidade do mundo laboral e profesional.
- Propiciar no alumnado a autoorientación, facilitando a reflexión e a capacidade crítica para realizar a toma de decisións.
- Analizar co alumnado as vantaxes e inconvenientes das distintas opcións e itinerarios educativos e profesionais.
- Facilitar ó alumnado a posibilidade de contactos e experiencias co mundo do traballo.

As accións prioritarias son a seguintes:

a. Asesoramento e colaboración nas tarefas xerais do centro:

- Implementar o plan de orientación académico-profesional seguindo as directrices establecidas pola CCP e baixo a coordinación da xefatura de estudos.
- Poñer en práctica actuacións específicas de orientación académico-profesional coa colaboración do profesorado titor.
- Coordinar as actividades que teñan que ver coa orientación académico-profesional. Por exemplo, mesas redondas, saídas, sesións informativas, etc.

b. Co profesorado:

- Propoñer que traballe nas súas áreas os contidos que axuden a desenvolver a capacidade de toma de decisións.
- Solicitar a colaboración do profesorado para a realización de actividades de orientación/información académica e profesional.

c. Co alumnado:

- Axudar ó alumnado na toma de decisións sobre as opcións que se lle presenten na súa traxectoria escolar.
- Facilitar a toma de decisións do alumnado respecto do seu futuro académico e/ou profesional, especialmente nos momentos cruciais do proceso educativo: inicio e fin de ciclo ou etapa (características da etapa da ESO, características do Bacharelato, opcións académico-profesionais ó remate da ESO, opcións académico-profesionais ó remate do Bacharelato).
- Axudar ó alumnado a unha toma de decisións académico-profesionais responsable que conxugue intereses e expectativas coas demandas do mercado laboral.
- Informar ó alumnado sobre as vías non formais de cualificación profesional.

d. Coas familias:

- Atención individualizada ás que o soliciten.

4. ESTRATEXIAS DE INTERVENCIÓN

A metodoloxía empregada na posta en práctica deste plan debe favorecer a participación activa e a cooperación de todo os participantes implicados no mesmo. Ó longo da programación quedaron expostos os diferentes modos de traballo e técnicas específicas para acadar determinados obxectivos.

A modo de resumo, o desenvolvemento das actividades estará baseado nas seguintes estratexias:

Reunións entre:

- Orientadora-titores e profesores de forma individual.
- Orientadora e alumnos de forma individual.
- Orientadora-titor-alumnado
- Director-xefe de estudos-orientadora-titores-familia.
- Orientadora-xefe de estudos.
- Orientadora-equipo directivo.
- Orientadora-familias

Outras reunións:

- Departamento
- Xuntas de avaliación.
- Claustro, CCP, Consello Escolar.
- EOE, CEFORE, SIOPE, Servizos Sociais, COGAMI

Entrevistas:

- Con pais/nais e/ou alumno/as.
- Con persoal de institucións e asociacións do entorno educativo, social, profesional ou cultural.
- Visitas a centros de estudos, institucións, empresas, etc.

5.1. Recursos humanos

A acción orientadora, en maior ou menor grao, é competencia de todos/as profesores/as implicados/as no labor educativa. Os obxectivos fixados neste plan así o poñen de manifesto, pois a súa consecución depende de todos e cada un dos compoñentes da comunidade educativa.

Ademais do profesorado de área, existe para a ESO unha profesora de apoio ás NEE, que prestarán axuda ó alumnado que a necesite, de acordo coa planificación establecida para cada caso, asesorado pola orientadora e co visto bo da Xefatura de Estudos. Hai que salientar que na ESO adóptanse medidas organizativas para que esta profesora poida prestar a axuda axeitada ós rapaces con NEE fóra da aula ordinaria (nas áreas instrumentais).

Podemos establecer a seguinte clasificación en canto aos recursos humanos:

- **Do centro:**

- * Equipo directivo
- * Equipo de profesores/as
- * Membros do Departamento de Orientación
- * Familias
- * Persoal de administración e servicios
- * A.N.P.A. do centro,
- * Etc.

- **De fora do centro:**

- * Equipo de orientación específico
- * Centro de formación e recursos do profesorado
- * Servicios Sociais de atención primaria e especializada,
- * SERGAS
- * Consellería de educación e ordenación universitaria
- * Inspección de educación secundaria
- * Universidade
- * CIUG
- * Institucións relacionadas coa discapacidade.
- * Etc.

5.2. Recursos materiais

- Documentos do centro.
- Escalas de observación, cuestionarios e probas psicopedagóxicas.
- Expedientes do alumnado.
- Informes psicopedagóxicos.
- Bibliografía específica.
- Páxinas de internet relacionadas coa orientación.
- Programas comercializados.
- Documentos de lexislación educativa.
- Folletos informativos.
- Mass-media: artigos de prensa, programas de radio, etc.
- Ordenador de sobremesa e portátil, impresora con funcións de fotocopiadora e escáner.

5.3. Recursos organizativos

- Hora de titoría grupal ó alumnado da E.S.O.
- Reunións da C.C.P., do claustro de profesores, do consello escolar, entre titores e profesores, entre a xefatura de estudos e os profesores-titores, do departamento de orientación (semanais e trimestrais), dos distintos departamentos didácticos, das A.N.P.A., etc.
- Sesións de avaliación.
- Entrevistas con representantes de distintas institucións: vía presencial, telefónica, correo electrónico, etc.
- Horarios de atención do departamento de orientación no centro: a pais e nais, alumnado, profesorado, etc.

6. TEMPORALIZACIÓN

Neste apartado inclúese a temporalización daquelas accións de carácter máis xeral e que non se sitúan especificamente en ningún dos ámbitos anteriormente mencionados.

1º trimestre

- Organización de espazos de orientación.
- Acollida dos novos membros do D.O. a principios de curso.
- Constitución e reunións da C.C.P.
- Constitución e reunións do Departamento de orientación.
- Reunións orientadora – titores.
- Reunións orientadora – equipo directivo.
- Reunións orientadora – profesora de apoio.
- Adquisición de material.
- Elaboración do plan anual de actuación do departamento de orientación.
- Detección, avaliación e organización da atención ó alumnado con N.E.E.
- Decisión sobre medidas de atención á diversidade (reforzos, A.C.S.).
- Elaboración dos informes psicopedagóxicos e liñas de actuación na intervención educativa.
- Asesoramento na elaboración das A.C.S., se é preciso, dos alumnos con N.E.E..
- Actualización do P.A.T.
- Tratamento dos temas transversais.
- Sesións de avaliación por grupos.
- Avaliación das actividades de titoría e avaliación do primeiro trimestre.
- Responder as consultas dos alumnos, familias, etc. a través de correo electrónico.
- Proporcionar os recursos materiais necesarios ó equipo de titores.
- Realización dun inventario do material do D.O.
- Realizar as reunións cos titores para o seguimento e implementación do P.A.T.
- Participar nas actividades de formación: congresos, encontros, etc. representando ó centro educativo.
- Atención directa as demandas do profesorado, familias e alumnos.
- Establecer contactos (vía telefónica, etc.) co E.O.E. e institucións da zona.

2º trimestre

- Análise dos resultados da 1ª avaliación, toma de decisións e plan de actuacións.
- Reunións da C.C.P..
- Reunións orientadora – titores
- Reunións orientadora – equipo directivo.
- Reunións orientadoar – profesora de apoio.
- Realizar as reunións cos titores para o seguimento e implementación do P.A.T..
- Actualización do P.A.T..
- Atención e seguimento das N.E.E. do alumnado.
- Adquisición de material.
- Atención directa as demandas do profesorado, familias e alumnos.
- Tratamento dos temas transversais.
- Sesións de avaliacións.
- Información ao alumnado e ás familias.
- Avaliación de actividades de tutoría e orientación. Participar en actividades de formación: congresos, encontros, etc. representando ó centro educativo.
- Responder as consultas dos alumnos, familias, etc. a través de correo electrónico.
- Participar en actividades de formación: congresos, encontros, etc. representando ó centro educativo e elaborar follas informativas para dar ó profesorado.
- Atención directa as demandas do profesorado, familias e alumnos.
- Realizar as reunións cos titores para o seguimento da implementación do P.A.T..
- Asistir e participar nas sesións de avaliación dos grupos de alumnos.
- Establecer contactos (vía telefónica...) co E.O.E. e institucións da zona.

3º Trimestre

- Análise dos resultados da avaliación do segundo trimestre.
- Actualización do Plan de Acción Titorial.
- Tratamento dos temas transversais.
- Realizar as reunións cos titores para o seguimento e implementación do P.A.T..
- Actividades relacionadas con temas transversais.
- Avaliación sumativa do alumnado.
- Atención directa as demandas do profesorado, familias e alumnado.
- Adquisición de material.

- Participar en actividades de formación: congresos, encuentros, etc. representando ó centro educativo.
- Establecer contactos (vía telefónica, etc.) co E.O.E. e institucións da zona.
- Avaliación das medidas adoptadas para atender a diversidade.
- Avaliación do apoio ao proceso de ensino e aprendizaxe.
- Avaliación da acción titorial.
- Avaliación do plan de orientación académico-profesional.
- Elaboración da Memoria Final.

7. AVALIACIÓN

A avaliación do plan de orientación terá carácter formativo, polo que contemplará momentos distintos pretendendo así favorecer unha avaliación global:

a) **Avaliación inicial:** Recollida de datos para a detección de necesidades, realizada a través de: as suxestións aportadas nas reunións do D.O., da C.C.P., dos departamentos didácticos, da aplicación de distintos instrumentos, etc.

b) **Avaliación continua:** Trátase do seguimento da implementación do plan de orientación, teremos que recoller información das reunións cos profesores-titores, coa C.C.P., do propio D.O., etc.

c) **Avaliación final:** Realización dunha memoria cos datos aportados polos distintos implicados no plan de orientación. Esta memoria incluirá:

- ❑ Enumeración das actividades realizadas e o seu grado de eficacia e cumprimento;
- ❑ Unha síntese reflexiva sobre os logros conseguidos;
- ❑ As dificultades atopadas;
- ❑ Os factores que influíron nas dificultades;
- ❑ Os aspectos que será preciso modificar e mellorar;
- ❑ As propostas de innovación necesarias.

En relación ós **instrumentos** de avaliación empregados, estes son os seguintes, tendo en conta que utilizaremos unha metodoloxía mixta (técnicas cualitativas e cuantitativas):

- ❑ Observación participante e rexistrada.
- ❑ Entrevistas abertas e semiabertas.
- ❑ Cuestionarios.
- ❑ Análise de documentos (expedientes, documentos do propio centro, etc.).
- ❑ Diarios de aula.

Perillo, a 30 de setembro de 2024

A Xefa do Dpto. de Orientación
Asdo.: Beatriz Hermida Sánchez